TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI A. B. MAKELA
SULO SYVÄNEN

TOVERI

(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

AUG. NIKULA, Manager.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT

Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta..$4.00 6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35 1 kuukausi... .50

Suomeen ja muualle ulkomaille:
Yksi vuosikerta..$6.50 6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada
One year.....$4.00 Six months.....$2.25
Three months..$1.35 One month..... .50

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Telefooni: konttori 365, toimitus 832.

Missä tarkotuksessa?

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Jan. 16, 1918, as required by the Act of Congress October 15th, 1917.)

Tiedonannot kertovat, että hallitus on kieltänyt sotilaspukujen valmistamisen new-yorkilaisissa hikipajoissa, koska sotilaat siten tulisivat joutumaan tartunnan vaaraan. Siten valmistetuissa vaatteissa on ollut m.m. kurkkutaudin (diphteria) basilleja.

On sangen hyvä asia, että vaatteista koetetaan poistaa taudin basillit, valmistuttamalla ne terveydelle suotuisissa olosuhteissa. Mutta tässä hallituksen toimenpiteessä ei ole nähtävissä mitään muuta kuin sotilasten suojelusta. Siviiliväestön pukuja kyllä sallitaan valmistaa vaikka kuinka taudin basillien saastuttamissa paikoissa; ei tehdä mitään sellaisten basillipesien asukkaitten hyväksi; ei koetetakaan poistaa niitä muutaman kymmenen sentin päiväpalkkoja, jotka ovat pääasiallisena syynä niihin oloihin, joissa kaikenlaiset taudinbasillit elävät ja siittyvät.

New Yorkin ja muiden suurkaupunkien kurjalisto valmistaa vuosittain suuria määriä kaikenlaista vaatetavaraa, josta sille maksetaan mitätön nälkäpalkka, mutta näiden hikipajojen poistaminen ei liikuta viranomaisia ensinkään, eikä se "maanpuolustuskomiteakaan", johon kuuluu m. m. sellainenkin hikipajatyö-ruhtinas, kuin herra Rosenwald Chicagosta, ole ollenkaan aikeissakaan tehdä mitään hikipajojen poistamiseksi.

Määräämällä hikipajat poistettaviksi ja vaatetustyöläisille maksettavaksi palkkoina niin paljon että ne eläisivät kunnollisesti, olisi suojeltu taudeilta sekä sotilaat että siviiliväestö, mutta sellainen ei ole tarkotuskaan. Onhan herra Gomperskin esittänyt, että "vallitsevia olosuhteita" ei olisi sodan aikana pyrittävä poistamaan. Ja sellaista "laajanäköistä" kantaa ovat kaikki porvarilehdet kilvan rientäneet puolustamaan. Siksi ei hikipajojakaan saa poistaa, kun ne kerran ovat ennen olleet olemassa; — mutta työläisten oikeudet, nehän olisivat työläisten itsensä suojeltavat.

Katalia aikeita

Lännen työnteettäjäin pyrkimykset halvan työvoiman hankkimiseksi tähtäävät nykyisin kaikille suunnille. Tavattoman suuret voitot olisivat kysymyksessä ja niitä voisi vielä isontaa kun han vain voisi saada työläisiä tavallista palkkaa alemmalla työhön. Nyt kun kaikenlaisten verukkeitten varjolla selitetään työvoimasta vallitsevan puute, rientävät työnteettäjät käyttämään sitä hyväkseen polkeakseen palkkoja, sillä he tietävät, että työvoimaa on tarjolla enemmän kuin voidaan käyttää.

Nyt koetetaan hankkia kaikenlaista tilapäistyövoimaa, jota yllytetään menemään esim. viljankorjuuseen kesällä "huvin vuoksi" ja isänmaallisessa innostuksessa. Puhutaan koululasten käyttämisestä töihin, kokoomaan työnteettäjille runsaampia voittoja, vaikka valtion lait kieltävät lapsityön. Puhutaan kauppapalvelijain velvollisuudesta mennä "kesälomalle" työskentelemään farmeille, ja kaikenlaista väkeä jota ei säännöllisissä oloissa saada työhön millään ehdolla, koetetaan saada nyt liikkeelle.

Ei suinkaan olisi paheksuttava, jos kaupunkilaiset mahakkaat joskus riisuisivatkin takkinsa ja antautuisivat tekemään työtä. Useille heistä se olisi ensimäinen palvelus yhteiskunnalle. Mutta se ei ole tämän touhun tarkotuksena, vaan koetetaan siten polkea varsinaisen työväestön palkat nykyistäkin vielä alemmaksi.

Tilapäistyövoima on näet mitä edullisinta sellaisille työnteettäjille, kuin esim. farmareille, jotka eivät tarvitse palkkatyötä kokovuotta, vaan muutaman viikon kesällä. Sill voidaan selittää, että ettehän te tässä nyt oikeastaan olekaan työssä palkan, vaan isänmaallisen uhrauksen takia, joten väliäpä sillä on, miten palkka maksetaan. Ja sellainen työvoima onkin usein narrattavissa; ansaitseehan se sitenkin hiukan taskurahoja. Se hankkii varsinaisen toimeentulonsa jostakin muualta, tai saa ainakin muista lähteistä avustusta toimeentulolleen. Se menettelee samalla tavalla, kuin puolkuntoisesti toimeentulevat porvarinuorukaiset, jotka "ylenemisen" toivossa työskentelevät tilapäisesti jossakin ammatissa, useimmiten rikkureina. Ne eivät välitä niin paljoa palkasta, sillä eiväthän he kuitenkaan sillä palkalla yksinomaan eläisi.

Sellainen on vaarallista väkeä varsinaisen palkkatyöllään elävän työväestön pyrkimyksille. Ja sellaisia pyrkimyksiä vastaan olisi työväestön suojeltava itseään kaikilla mahdollisilla keinoilla, sillä kun nyt poikkeustilanteen vallitessa saadaan näillä kavaluuksilla poletuksi palkat äärimmäisen alas, niin niiden sieltä kohottaminen on vaikean taistelun takana kun taisteluoikeudet jälleen saavutetaan.

Työväestöstä ei lännellä ole minkäänlaista puutetta. Laivan rakennusalalla esim. ilmotetaan olevan jo niin paljon tarjokkaita, että kaikkia ei voida käyttää. Se osottaa vain sitä, että työväestön asema täällä on "hyvästä ajasta" huolimatta sangen epävarma, sillä mitä korkeammalla ovat elintarpeitten hinnat, sitä kamalammaksi muodostuu työttömien asema. Mutta siihen kapitalistit pyrkivätkin. Niiden lehdet huutavat nyt jo, että olisi säädettävä rangaistustoimenpiteitä niiden varalle, jotka tulevan pulakauden aikana eivät kykene elättämään itseään. Sillä tarkotetaan sanoa, että nyt olisi kyettävä säästämään työttömyyskauden varalle.

Katalia ovat porvarien aikeet työväestöä kohtaan, ja ne ajetaan käytäntöön, ellei työväestö itse huomaa niiden kataluutta.

Työväenkysymys luokkasuhteitten valossa

Porvarillisen ja sosialistisen käsityskannan mukaan eroavat kaikki kysymykset luonteeltaan toisistaan samalla tavalla kuin esineiden väri muuttuu eriväristen lasien läpi katseltuna.

Työväenkysymyksään ei voi porvarillisen ajatustavan mukaan olla ollenkaan sitä mitä se on työväestön kannalta. Porvariston keskuudessa sisältyy työväenkysymyksen perusajatukseen kysymys työvoiman saannista niillä ehdoilla kuin porvaristo haluaa antaa, kun taas työväestön keskuudessa on kysymys siitä, miten työväestö voisi päästä määräämään työskentelynsä ehdot.

Alkuperäisestikin on täytynyt olla kysymys siitä, miten joku saisi toisen työskentelemään hyväkseen, s.o. miten voisi riistää toisen työn tulokset. Vapaa ihminen ei suinkaan halua antautua palkkatyöläiseksi, ellei hänellä ole siihen pakkoa. Niinpä siis on alunpitäin palkkatyöläiseksi joutumisen ehtona täytynyt olla se, että henkilön toimeentulon mahdollisuudet ovat rajottuneet siihen, että hän myy työvoimansa toiselle, saaden korvaukseksi senverran elintarpeita, että itsekin säilyy hengissä.

Ja sillä asteella on kysymyksen tämä puoli edelleenkin, niin monipuolisten vaiheiden läpitse kuin sen on täytynyt historiallisten yhteiskuntamuotojen ajalla kulkeakin. Vanhanajan kahleorja sai tuottamistaan tuotteista juuri sen verran, että hädintuskin eli, ja mitäpä muuta saa nykyajan palkkaorjakaan!

Vanhanajan työväenkysymys esiintyi oikeastaan vain kysymyksenä työvoiman saannista. Orjien metsästys oli se peruste, jolla roomalais-valtio lepäsi, ja kun saalis alkoi käydä riittämättömäksi, kukistui valtiokin. Keskiajan maaorja oli turpeeseen sidottuna jotenkin samassa asemasta, sai tuloistaan sen verran että hädintuskin tuli toimeen.

Mitä työläisen osaan tulee, ei työväenkysymys ole suurestikaan muuttunut. Mutta työvoiman hankintamuodot ovat muutelleet aina teollisuuden ja tuotantotavan vaatimusten mukaan. Palkkatyö on ainoa laji työvoimaa, jota nykyisin voidaan käyttää riistäjäluokalle edullisesti, ja sitä on nyt riittävästi kun tuotantolaitokset eivät nykyisessä asussaan voi olla jokaisen yksityisen työläisen omaisuutta. Eristettynä tuotannonvälineistä, on nykyajan työväestö pakotettu palkkaorjuuteen.

Porvariston puolelta rajottuu työväenkysymys nyt siihen, miten voisi vähimmillä kustannuksilla tulla toimeen tämän palkkaorjalaumansa kanssa. Kun työväestö kapitalistin näkökannan mukaan kuuluu kokonaan pääomalle, on sen omaisuutta, täytyy sen hankkimiseen tarpeellisia kuluja mahdollisimman paljon koettaa polkea alas. Vain liikesuhteitten kannalta katselee pääoman omistaja työväenkysymystä, ja jos siihen muita "aatteita" sekotetaan, ollaan vaarassa joutua sellaiseen käsitteiden sekamelskaan, joka varsinkin Amerikassa vallitsee, ja jonka mukaan kapitalistienkin menettelyissä tulevat kysymykseen inhimillisyydet, armeliaisuudet, työläisten hyvinvoinnin valvonta, ja kaikenlaiset muut sivuseikat.

Todellisuudessa niillä ei ole mitään yhteyttä työväestön etujen valvonnan kanssa, vaan käytetään niitä verhona, jolla työvoimatavaran hintaa koetetaan pitää mahdollisimman alhaisena, jotta tuotannon kustannukset pysyisivät pieninä, ja voitot kasvaisivat vastaavassa määrässä.

Edelleen koettaa kapitalisti ajaa työväenkysymykseen kaikenlaisia muita sivukysymyksiä, joiden tarkotuksena ei ole muuta kuin hänen pyyteittensä verhoaminen, jotta työvoiman hankinnassa ei kohdattaisi vastuksia. Sellaisia ovat kaikki ne laitokset, seurat ja yhdistykset, joissa kapitalisti ja työläinen toimivat yhdessä. Niissä koetetaan peittää vallitsevia luokkasuhteita, jotta kapitalistien edut eivät kärsisi siitä että työväestö asemansa käsittäen alkaa vaatia oikeuksiansa yhteiskunnassa.

Työväestön etujen kannalta on työväenkysymys kokonaan toinen. Ei ole ollenkaan väliä sillä, saavatko kapitalistit työvoimaa ollenkaan, vaan siitä, miten työläinen voi saada työvoimastaan mahdollisimman korkean hinnan. Onko kapitalistien käytettävänä työvoimaa tai eikö sitä ole, ei työläisten kannalta katsottuna ole mitään väliä. Mitä vähemmän työvoimaa on tarjolla, sitä edullisempi työläisille. Mutta työvoiman määrään nähden ei työläisillä ole juuri mitään vaikutusvaltaa. Nykyajan koko suunnaton työläisjoukko on sitä väkeä, joka on pakotettu hankkimaan elintarpeensa myymällä työvoimansa toisen käytettäväksi, ja ottamalla vastineeksi sen mitä kapitalistit haluavat antaa.

Näissä suhteissa vallitsee etujen ristiriita niin kauan kuin kapitalistinen järjestelmäkin vallitsee. Kapitalistien on pyrittävä hankkimaan työvoimaa mahdollisimman halvalla ja valvottava sitä, että työvoimaa on markkinoilla riittävä määrä, vieläpä enemmänkin, sekä että sitä on "hyvä valikoima", kuten kauppakielellä sanottaisi. Ja työläisten taas on valvottava juuri näille suhteille vastakkaisia seikkoja, koetettava saada työvoimastaan mahdollisimman suuri hinta, sekä turvattava joutilasta, s.o. varastoväkeä, että se ei joutuisi kapitalistien nylettäväksi huonommilla ehdoilla, kuin yleisesti on voimassa, ja että ehdot alituisesti paranevat työläisille.

Työväenkysymys katoaa vasta silloin kun kapitalistisen tuotantotavan tilalle astuu sosialistinen.

MAILMANKATSOMUKSIA

KUMMITUSJUTTUJEN USKOJAT

ovat tämän sodan ajan olleet pahemmassa kuin pulassa senjohdosta, että kukaan ei heille ole tiennyt varmuudella sanoa, onko vai eikö Branderburgin vanhan linnan "valkoinen rouva" jo näyttäytynyt nykyiselle Saksan keisarille. Se ei näyttäy koskaan muulloin kuin juuri ennen jonkun Hohenzollern suvun ruhtinaan kuolemaa. Sodan alkaessa kyllä lehdet kertoivat, että "valkoinen rouva" oli nähty, mutta kun Wille ei vain ottanutkaan kuollakseen, on kait ruvettu epäilemään koko tuon tiedonannon todenperäisyyttä — "valkoisen rouvan" todenperäisyyttä tietenkään ei sovi epäillä eikä hänen näkemisestään johtuvan tuhon varmuutta.

Tuon 600 huonetta sisältävän, vanhan Brandenburgin linnan sanotaan olevan tavallisesti tyhjänä, mutta täydessä loistossa ja kunnossa, kaikki huoneet upeasti kalustettuina. "Valkoinen rouva" tavalisesti ei sivullisia häiritse, sillä se ei muulloin eikä muuta varten näyttäydy kuin jonkun Hohenzollernin kuoleman edellä.

Kuka sitte on tämä "valkoinen rouva"? Siitä on montakin selitystä, kuten kaikista vanhoista kummituksista. Yleisimmin tunnetun tarun mukaan hän olisi ollut historiassakin mainittu kreivitär Agnes von Orlamünde—kaunis nuori leski jä kahden lapsen äiti, joka mielettömästi oli rakastunut yhteen Hohenzollernien esi-isistä, rajakreivi Albert Kauniiseen. Leski sai tietää Albertin sanoneen: "Halusta ottaisin Agnesin vaimokseni, mutta on neljä silmää, jotka minua kiusaavat." —Agnes luuli hänen sillä tarkottaneen hänen lapsiansa, ja tappoi heidät kultaisella neulalla. Mutta kreivi olikin tarkottanut isäänsä ja äitiänsä, jotka olivat tuota lemmenliittoa vastustaneet. Kun kaunis Agnes sai tietää kamalan erehdyksensä, meneti hän katumuksesta ja surusta järkensä sekä tappoi itsensä. Tämän naisen haamu se sittemmin muka olisi tuossa linnassa kummitellut.

Tuon haamun ilmestymisestä Hohenzollern suvun jäsenille ei tiedetä mitään varmaa—sentähden, sanotaan, että nämä harvoin ovat sivullisille mitään puhuneet näkemistään. Yhdessä tapauksessa väitetään kuitenkin varmasti, että Hohenzollernin kuolema aiheutui — joshan ei itse "valkoisen rouvan" näkemisestä, niin hänen lujasta uskostaan sen olemassaoloon.

Preussin ensimäinen kuningas Fredrik I oli jälkimäiseksi vaimokseen saanut hurjapäisen ja luulevaisen Sofia Lovisan Mecklenburgista. Eräänä päivänä tämä oli kamarineidillään laitattamassa tukkaansa, valkoinen vaate hartioilla (sinä aikana oli tapana sirotella jauhetta hiviksiin), kun hänelle yhtäkkiä pälkähti päähän, että nuori ja ihana Württembergin kreivitär varmaan tälläkin hetkellä oli kuninkaan luona hänen kirjastohuoneessaan. Kesken kaiken hän sokeassa raivossaan juoksi käytävään ja iski nyrkeillään kirjastohuoneen lasioven säpäleiksi.

Kuningas oli siellä yksin, nukkuen nojatuolissaan, mutta heräsi kauhistuneena nähdessään tuon ilmestyksen, veriin tahrattu valkoinen vaate hartioilla, sillä nainen oli haavottanut lasissa kätensä. Kamarineidin pyyhkiessä kuningatarta verestä, koettivat toiset saada pyörtynyttä kuningasta virkoamaan.

"Olen nähnyt valkoisen rouvan", hän huusi toinnuttuaan. "Minä olen mennyttä miestä".

Hän ei mitenkään ottanut uskoakseen, kun hänelle selitettiin asian todellinen laita. Kuume vain yltyi— ja hän tosiaan kuoli seuraavana päivänä.

Nykyisen keisarin isoisästä, Ranskan voittajasta Wilhelm I:stä, kerrotaan että hän vanhemmiten alkoi pelätä näkevänsä "valkoisen rouvan" jollakin odottamattomalla hetkellä ilmestyvän eteensä. Urheana miehenä hän tahtoi hänet kohdata rehellisesti. Eräänä yönä hän ajutanttinsa kanssa läksi kiertämään kaikki vanhan linnan huoneet, holvit ja käytävät.

Vanha keiseri istui tuontuostakin väsyneenä levähtämään. Hän ei näyttänyt ensinkään huomaavan, että ajutantti oli valkoinen kuin liitu ja tuskin kykeni saamaan sanaa suustaan. Perinpohjaisen tarkastusmatkan suoritettua keisari huokasi helpotuksen huokauksen ja lausui: "Hohoijaa — kaikki on hyvin, mikä päättyy hyvin. Annoinpa rouvalle nyt yltäkyllin tilaisuutta näyttäytyä, jos häntä olisi haluttanut".

Kahta viikkoa myöhemmin vanha keisari oli kuollut ja haudattu. Ajutantti erosi armeijasta ja alkoi harjottaa hyväntekeväisyyttä.

"Eipä nähnyt keisarivainaja", puheltiin hovissa suurella ponnella, "valkoista rouvaa!"

"Eipä kyllä", vastasi ajutantti sen kuultuaan. "Mutta minäpä näin. Hän kulki mukanamme jokainoassa huoneessa tuolla kirotulla matkalla ja vartosi jossain pimeässä nurkassa aina kun keisari istui levähtämään."

Ja tällaisia juttuja kertovat porvarilliset lehdet tänäkin päivänä täytenä totena!

— — —

SANASTA MIESTÄ.

Ennen Fickertiä on San Franciscossa ollut melkoisen "väljätuntoisia" lakimiehiä. Yksi sellainen oli kerran ottanut puolustaakseen erästä murhasta syytettyä miestä. Syytetty oli vaarassa joutua tuomituksi kuolemanrangaistukseen; hänen ainoa pelastuksen toivonsa oli, että lautakunta hylkäisi murhasyytöksen ja julistaisi hänet syylliseksi tappoon, jolloin hän voisi päästä kymmenen vuoden kuritushuonerangaistuksella.

Lain mukaan täytyy lautakunnan päätös olla yksimielinen. Lakimies sentähden ennen jutun lopullista käsittelyä lähetti muutaman uskottunsa puhumaan asiasta eräälle lautakunnan jäsenelle—joka oli vanha irlantilainen—ja tämä suostuikin hyvää maksua vastaan äänestämään sen puolesta, että mies julistetaan tappoon syylliseksi.

Kuultuansa tuomarin ohjeet siirtyi lautakunta neuvottelemaan. Tuomari, asianajajat ja syytetty odottivat kaksi, kolme, neljä tuntia. "Irlantilainen pitää puolensa miehen tavalla", kuiskasi lakimies syytetyn korvaan. Kului kuusi, kymmenen, kaksitoista tuntia, ja yhä viipyi lautakunta huoneessaan. Oikeussalissa odottajille tuotiin ruokaa, mutta lautakunta sai olla tyhjin suin. Yö oli jo pitkälle kulunut, ja oikeussalissa valmistauduttiin levolle niin hyvin kuin se kävi päinsä. Mutta mahdotonta oli kenenkään nukkua lautakunnan huoneesta kuuluvan hirveän melun takia. "Irlantilainen pitää puolensa miehen tavalla", kuiskasi lakimies tuontuostakin, rohkastakseen syytettyä. Päivä jo alkoi sarastaa.

Vihdoin aukeni lautakunnan huoneen ovi. Yön valvonnasta kalpeina ja kiihtyneinä asettuivat lautakunnan jäsenet paikallensa. Äänettömyyden vallitessa julisti lautakunnan puheenjohtaja, että yksimielisen päätökseen oli tultu. Mies katsottiin syylliseksi tappoon—siis tosiaan pääsi kymmenellä vuodella.

Sitte kumartui irlantilainen lakimiehen puoleen ja kuiskasi hänelle: "Näettekös nyt, että minä pidin sanani! Mutta olikin minulla väki kova ottelu, sillä ne tyhmeliinit olisivat väkisinkin tahtoneet vapauttaa syytetyn."

— — —

Kuka on keksinyt kirkonkellot?

Ensimäiseksi johtui erään irlantilaisen munkin päähän ajatus ruveta kellonsoitolla kutsumaan uskovaisia jumalanpalvelukseen. Italiassa kirkonkelloja nimitettiin "nolaksi" ja "campanaksi" Nolan kaupungista ja Campanan maakunnasta, joissa kirkonkelloja ensimäiseksi alettiin käyttää. Ensimältä kirkonkelloja ei tehty valamalla vaan käsin takomalla. Vasta myöhemmin ruvettiin niitä valamaan pronssista, joka taito nopeasti kehittyi varsinkin Venetsiassa. Tämän kaupungin dogi Orso I, joka hallitsi vv. 864—888, lahjotti Bysantiumin keisarille Basiliukselle 12 isoa kelloa. Näin sai kreikkalaiskatoolinen kirkko kellonsoiton alun Venetsiasta, joka hienosti soinnutetussa kirkonkellojen soitossa on ollut voittamaton.

Järjestömme asioita

OIKAISU.

Edellisessä numerossa julaistut Länsipiirin tilintarkastajien nimet on jotenkin epähuomiossa tulleet senverran sekaisin, että on tarpeellista julkaista tilintarkastajien nimet uudestaan. Ne ovat:

L. Moilanen, Astorian osaston valitsema.

Julius Hyrskymurto, Astorian osaston valitsema.

Kalle Bellman, piirikomitean puolesta.

A. MÄKI, piirisihteeri.

KANSANKIRJEITÄ

WASHINGTON

SEATTLE

Kolmisen viikkoa ennen joulua kirjotin viime kirjeeni Toveriin, joten tunnen taas velvollisuudekseni kertoa lisää.

Paljon on tapahtunut uutta, sitte viime kertomani, joista ensiksi ilokseni voin mainita, että kaupunkimme on jo tehnyt "suursiivouksen". En kyllä ole itse ollut sitä tutkimassa, vaan uskon päivälehtiemme ilon purkauksiin. Tässä metakassa on sattunut joutumaan itse järjestyksenvalvojatkin, polisit, kovan ristikuulustelun alaisiksi ja myös syytteeseen. Joku n.s. Dry-squad'in jäsenistä on saanut nauttia hyvää lisätuloa siitä, kun on jättänyt huomaamatta useampia viinalaatikoita ja onpa tavattu itse ainettakin kotitarkastuksessa heidän asunnoissaan. Luullakseni, kun asia hieman vanhenee, niin poliisien tekemät isot synnit painetaan villasella, vaan niiden onnettomain naikkosten (joita poliisimme ovat vanginneet sadottain) laita on toisin. Useammat heistä ovat joutuneet poliisin kynsiin epäiltynä ja hyvin mahdollista aivan syyttöminä, vaan kun eivät voi antaa "tyydyttävää" selvitystä toimeentulostaan, saavat edelleen virita vankeudessa jakamassa kohtaloaan toisten, ehkä tautien saastuttamain, osattomain naisten kanssa.

Pigott painoon tehdyn salaperäisen hyökkäyksen jälkikaikuja.

Bremertonin meriväen komentaja on kieltänyt merisotilaiden Seattleen pääsyn. Niinkuin niitä (kagaaleita) ei muualta löytyisi hyvää palkkiota vastaan tekemään mitä tahansa.

Joku Seattlen "radikaalisimmista" yhdistyksistä on lausunut mielipahansa mainitusta Pigott painoon hyökkäyksestä ja vaatii poliisin ottamaan asiasta selvän.

Unioiden keskusvirasto tutkii asiaa.

Unioiden keskusviraston viime keskiviikkoisessa kokouksessa tuotiin mainittu asia esille kirjaltajain union taholta. Pigött komppanian puheenjohtaja selvitti asiaa ihmeteltävän radikaalisesti, painostaen, sitä seikkaa, että heidän painossaan ei ole koskaan painettu lain vastaisia tekeleitä ja sanoi, vaikka ei hyväksyvänsä itse sosialistista oppia, kuitenkin haluavansa antaa mahdollisuuksia toisinajattelevain mielipiteille. Selvitteli Venäjän sosialistisen hallituksen hyvää esimerkkiä ja sen toivottavaa vaikutusta Saksan sosialisteihin kaiserismin kukistamiseksi, jota täälläkin kaikin voimin haluttaisiin auttaa, vaan kuitenkin parempiosaisten taholta mieluimmin nähtäisiin tuon kotimaisen sosialismin joutuvan hirsipuuhun jos ei laillisilla keinoilla niin laittomilla ja salaisilla, niin kuin puheenalainen raaka teko oli, vaikka onneksi ei sillä päästy toivottuun tulokseen vaan pikemmin päinvastoin. Puhuja sai osakseen jakamattoman suosion. Päätökseksi tuli, että unioiden keskusvirasto pikaisesti toimii siihen suuntaan, että moiset raa'at teot eivät pääse uusiintumaan.

"Halutaan 20,000 työmiestä lisää Seattlen laivajaardeille." Seuraukset alkavat jo näkyä. Puuttuu vielä, että aletaan tuoda Mexicosta halpapalkkaista työvoimaa, jotka eivät tarvitse niin paljon "svödakseen" kuin me valkoiset orjat. Niin, ja vielä parikymmentä tuhatta Aasian keltanahkoja, niin jo olisi meidän kauppakamarin hartain toivo täyttynyt, nim. uniot särjetyt ja työläiset tappelemalla kilpailemassa työn saannista mista palkasta hyvansä. Nyt jo on Seattlessa niin paljon työnhakijoita, että on peljättävä leipälinjojen uusiintumista.

Nykyisin välitetään kaikki työläiset laivajaardeihin yhdestä ainoasta hallituksen työnvälitystoimistosta ja se on kerrassaan masentava näky, kun on linja puolta maailia pitkä ja huonommat pyörtyvät tungoksen ahtaudessa. Tuon konttorin sisällä ei tahdo kestää tiskit eikä aidat tämän työnhaluisen joukon kiireessä saada työtä. Asia ei näyttäisi niin synkältä, jos tämä laivarakennuspuuha olisi vasta alussa, mutta kun työpaikat ovat jo täynnä miehiä, käyden kahdella, kolmella vuorolla, siis yötä ja päivää, niin onpa vaikea toivoa, että tuo armeija tulee koskaan vähenemään. Ja eihän sitä ole siksi puuhattukaan, vaan vara-armeijaksi, että jos ei joku työssä olevista alistu kohtaloonsa ja puristukseen, niin "mars matkaan; onhan niitä toisia".

Ikävä tapaus. Osastomme jäsen Kalle Aita ruhjoutui kuoliaaksi autonsa kanssa. Hän jostain asialta kotiin palatessaan vasta ostamallaan autolla käänsi kapealla Juanitan sillalla liian aikaisin, toiselle, maahan yhdistävälle jatkosillalle, mennäkseen lähellä olevaan asuntoonsa, vaan sanotusta hätäisestä ohjaamisesta johtui, että auto menetti tasapainonsa ja putosi noin 20 jalkaa alla olevaan mutaiseen rantaliejuun ajajineen. Niskanikamien venähtämisestä johtui silmänräpäyksellinen kuolema. Vainaja oli yksi osastomme vanhimpia jäseniä. Innokkaana ja toverillisena toimihenkilönä on vainaja hankkinut itselleen laajan ystäväpiirin, jotka kaipauksella tulevat häntä muistamaan.

Osastomme lauluseura on taas alkanut harjotuksensa ja suurta on taas pian tulossa. Noin kolmen viikon kuluttua on aikomus tehdä matka Coal Creek'iin, jos vaan sieltä saadaan haali ja silloinkos koetetaan, miltä 30-henkisen köörin laulu kuuluu pikkuhaalissa. Myöskin on aikomus toimeenpanna noin kuukauden kuluttua erikoiset lauluseuran iltamat, tarkotuksella saada rahaa menojen peittämiseksi ja uusien suurempien hankkeiden onnistumiseksi, joista en vielä ole valtuutettu ilmottamaan.

Miesten "rehkajaiset" kuuluvat olevan hankkeissa ensi lauantaiksi. Huom! naiset vapaalla pääsyllä, vaan miehet saavat pulittaa tuntuvasti, sillä ravintola on kaikille vapaa. Jotakin niillä on mielessä; kun kysyin enempää selvittelyä, niin sanoivat, että kaikki on oleva yllätystä ja nauroivat vaan.

Myöskin ensi sunnuntaina on se kauan puuhattu näytelmäseuran iltama. Kaksi eri näytöskappaletta ja paljon harvinaista erikoisohjelmaa. Niin, no, ensi kirjeessä lisään.— A. J.

WINLOCK.

Paikkakunnaltamme ei ole ollut kirjotuksia pitkiin aikoihin juuri sanottavasti. Syynä on se ettei osastollamme ole ollut vakituista uutisten kirjottajaa. Kaikki ovat odottaneet, vaikka näinkin suurelta suomalaiselta asutukselta kuin tämä Winlock on, pitäisi olla jotakin antamista suuren mailman tietoon.

Taas alkaa oikein se kynäilemisen aika kilpailijain kesken. Siihen minusta ei liene, vaan koetan joskus antaa tietoa, miten täällä Winlockissa mennään.

Osastomme kokouksessa t.k. 6 päivänä valittiin taas virkailijat. Organiseeraajaksi H. Laine, pöytäkirjuriksi Alma Ursin, rahastonkirjuriksi Alex Rasi ja Toveriin uutistenkirjottajaksi allekirjottanut. Lisää valitaan seuraavassa kokouksessa.

Se osastomme näytös-iltama, joka vietettiin t.k. 5 p:nä, onnistui tulopuoleen nähden kohtalaisen hyvin, vaikka kovasti olivat täkäläiset "radikaaleiksi" itseään nimittävät agiteeranneet että pysyä pois "keltasten" iltamista.

Mies loukkaantui. T.k. 6 p. loukkaantui mies Black Diamond L. Co:n sahamyllyllä nostokoneessa, jossa nostettiin suurta parrua. Kaksi miestä kierti kammista ja toisen kammi luiskahti pois, jääden koko paino yhden miehen varaan, joten hän ei voinut hallita. Kampi ryösti itsensä irti ja löi miehen otsaluuhun ammottavan haavan ja taisi irrottaa hampaitakin suusta. Kansallisuudeltaan oli mies japanilainen, nimestä en tiedä. Kuulin että mies on parantumaan päin.

Täällä Winlockin kansalaisten kesken aijotaan panna toimeen oikein jyryt iltamat Suomen nälänhätäisten avustamiseksi, helmik. 2 päivänä. Sinne kuulutaan hommattavan näytöskappale ja paljon muuta ohjelmaa. Ovira-